Blanský les-Netolicko, čertovsky hezké místo. Tento slogan výstižně charakterizuje náš region v srdci jižních Čech. Díky své poloze na rozhraní Šumavského podhůří, Budějovické pánve a Zbudovských blat v sobě zahrnuje vše co jižní Čechy nabízejí. Malebnou krajinu s typickými vesnicemi, s řadou starodávných rybníků a s množstvím výjimečných historických památek. Že nevíte co, jsou to Zbudovská blata a selské baroko? Přijměte proto pozvánku na jeden z poznávacích výletů Kolem kolem Netolic, určený pro celou rodinu. Tentokráte na Blata za selským barokem. Průvodcem Vám bude Peklík , pohádkové strašidýlko z našich lesů. Více o něm a regionu Blanský les - Netolicko na **www.blanet.cz**.

Zbudovská blata. Slovo blata v Čechách znamená bažiny, rašeliniště, močály nebo mokřiny. Takzvaná Zbudovská blata, jinak také zvaná Svobodná, Hlubocká či Vladislavská, jsou historickým územím na bývalém hlubockém panství, ležící mezi Netolicemi a Hlubokou. Historických blatských vsí bylo celkem devět. Blata jsou dnes již jiná. Historicky tady rašeliniště také bývala, ale už ve středověku byl tento kraj změněn zakládáním rybníků a odvodňováním. Na půvabu a syrovosti mu to ale neubralo. Největší bažina beze stromů (bez drev) byla zatopena stejnojmenným rybníkem, třetím největším v Čechách. Dále je tady dalších několik desítek větších i menších rybníků. Středem Blat protéká potok Soudný od Netolic. Traduje se, že Blata vždy patřila společně místním sedlákům a sloužila jako společné pastviny pro koně, dobytek, velká hejna hus atd. Prý za panství Adama z Hradce byly nároky sedláků zpochybňovány a to vyvrcholilo vzpourou, vedenou zbudovským rychtářem Jakubem Kubatou. Ten měl být roku 1581 na Blatech popraven. Tato historie se stala legendou a z toho vzniklo známé rčení Jakub Kubata dal hlavu za Blata. Ve Zbudově je dodnes č.p. 1 Kubatův statek, u železniční zastávky stojí na místě Kubatovy popravy dva vysoké kameny a Kubatův pomník z roku 1904. O událostech na Blatech píše např. Karel Klostermann ve známém románu Mlhy na Blatech, který byl i zfilmován. Karel Klostermann tento kraj často navštěvoval, na prázdniny bydlíval ve Zlivi. Množství národopisných předmětů z Blat, včetně krojů a unikátní sbírky vyšívaných blatských plen je možno spatřit v expozici muzea JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, **www.netolice.cz**.

Selské baroko

Typickým znakem místních vesnic jsou jihočeské lidové stavby tvz. Blatského typu, nazývané Selské baroko, které se staly neodmyslitelným symbolem jihočeské krajiny. Pocházejí většinou z druhé poloviny 19. století, nebo alespoň jejich vnější tvary a výzdoba. Co mají společného s barokem? Stavitelé a zedníci kopírovali na vesnických selských staveních prvky, které znali z barokních i klasicistních staveb ve městech a z kostelů. Převážná část kostelů u nás je barokních, nebo barokně přestavěných. Nejde tedy v pravém smyslu úplně o lidovou tvořivost. Často nešlo však jen o místní osamocené zedníky, ale o podnikatele, kteří zaměstnávali řadu lidí a stavěli současně na několika místech.

Olšovice

Pomník Jakuba Kubaty

Plástovice náves

Právě na území Blanského lesa a Netolicka, zasahujícího až do oblasti Blat, se nachází značná koncentrace památek selského baroka, včetně té nejvzácnější. Tou je známá vesnice Holašovice, zapsaná do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

Dále jsou to vesnické památkové rezervace Záboří a Vodice u Lhenic. Na Blatech pak Malé Chrášťany, Plástovice a Zbudov. Statut vesnické památkové zóny pak mají Mahouš, Břehov, Strýčice, Dobčice, Lipanovice, Rojšín, Třešňový Újezdec , Vitějovice, Zlatá Koruna a Zvěřetice.

Není ale snad vesničky, kde by se nenacházela řada unikátních staveb lidové architektury, selského baroka, nebo sakrálních, jako jsou Němčice, Strýčice, Olšovice, Babice, Chvalovice, Tupesy a další. Například, ve Vitějovicích je k vidění snad nejstarší, ještě středověký obytný srub v Čechách.

Vše o selském baroku a jihočeské lidové architektuře je na **www.selskebaroko.cz**

Okruh je dlouhý 25 km, vedený nenáročným terénem a je vhodný i pro rodiny s dětmi. Vede převážně po stávajících značených cyklotrasách, částí i po trase naučné cyklostezky Historická krajina Netolicko. Na cestě potkáte šest vesnických památkových rezervací a zón a řadu dalších unikátních památek.

text: Oldřich Petrášek, tisk: Baza Graphic
V roce 2007 vydalo město Netolice.
Projekt byl podpořen z Grantového programu Nadace Jihočeské cyklostezky.

Nadace Jihočeské cyklostezky

Kolem kolem Netolic

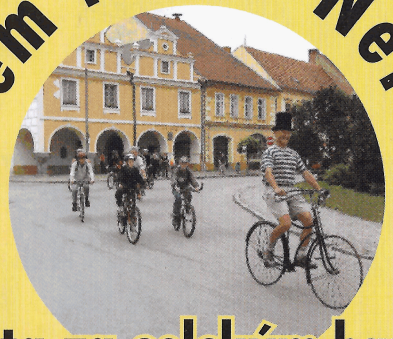

na Blata za selským barokem

Tip na výlet pro celou rodinu

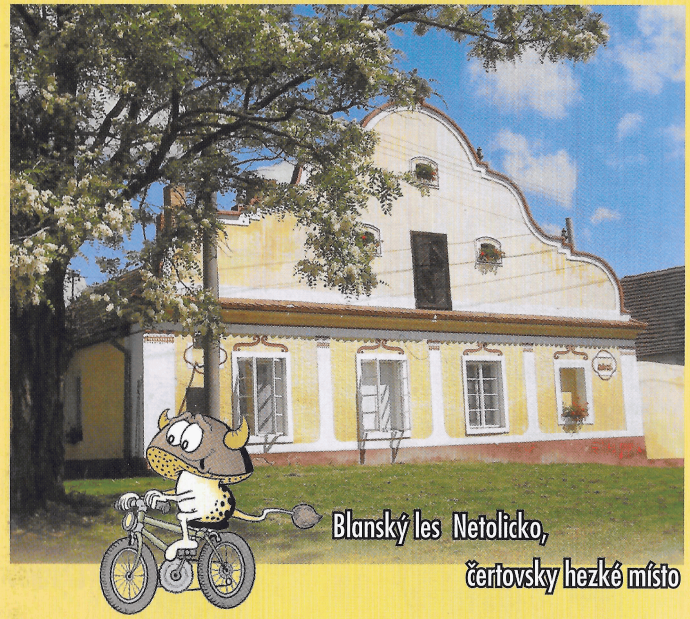

JADERNÁ ELEKTRÁRNA TEMELÍN

www.blanet.cz www.netolice.cz